

Nagykároly és Érmellék

A Nagykárolyi Kereskedő társulat hivatalos közlönye.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Nagykároly, Széchenyi-utca 20. szám.
(„Kölcsey-nyomda r.-t.”)
⇒ Hirdetések szintén ott vétetnek fel. ⇒
Nyilvánt. sora 50 fillér.

Főszerkesztő: DR. VETZÁK LÉDE.
Felelős szerkesztő: DR. GÖZNER ELEK.
Főmunkatárs: DR. HEGEDŰS ISTVÁN.
Laptulajdonos: KÖLCSEY-NYOMDA R.-T.
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

A LAP ELŐFIZETÉS! ÁRA:

Egész évre 8 korona.
Fél évre 4 korona.
Negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 20 fillér.

Fehérház és feketeház.

A Szamos julius 30-iki számában két cikket közölt a „Fehérház” és a „Feketeház” cím alatt.

A Fehérház cikk így kezdődik: „Fehérház a város bérháza. A sok száz-ezerkoronából végre kialakult egy diszes, modern bérpalota, a város büszkesége.

Szép a szemnek, hizeleg a pátri-otizmusnak.

A „Feheteház”-nak ez a bevezetése:

„Feketeház a város kórháza. A városrendezés és spekuláció ezer gondoljai és tervei között egészen meglepő módon erről a gyásszal, szomorúsággal bevont épületromról, mely ma Szatmár szégyene”

E cikkekből a nyájas olvasó meg tudhatja, hogy a dugasztag város száz-ezreket fektetett a modern technika vívmányaival felszerelt bérházak építésére és viszont azonban türi azt, hogy a kórháza az elképzelhető legbotrányosabb állapotban legyen, hogy előfordulhasson a kórházban, hogy „egy és ugyanazon teremben tifuszos és bujakóros betegek feküdjenek, hogy a halállal vivódó tifuszos, akinek a legkisebb zaj életét veheti kénytelen legyen végighallgatni a bujakóros prostituáltak trágár beszélgetéseit, vihogásait.”

Hát ahhoz, hogy a gazdagságával

örökösen hengegő város nére költse pénzét, — dusan jövedelmező házak, avagy magasztos célu kórházak építésére — igazán semmi közünk nincs, — ezt intézzék el maguk a város polgárai és a város vezetősége lelkiismeretüknek, nevelésüknek és erkölcsüknek megfelelően.

A mi bele szólásunk a dologba annál a pontnál kezdődik, amikor Szatmár városa, Nagykároly városából elviendő Pénzügyigazgatóság céljaira felajánlotta a városi bérház palotáját díjtalanul.

Ez az ajánlat jogosít fel bennünket, hogy ezzel a kérdéssel foglalkozzunk és reá mutassunk arra, hogy milyen önző, lelketlen, Szatmár város eljárása a Pénzügyigazgatóság kérdésében.

Addig míg Szatmár városa a leg-elemibb köteleességét egy tisztességes, modern kórház létesítésének és fenntartásának köteleességét vagy nem tudja, vagy nem akarja teljesíteni, meg követlen anyagi haszna nincs belőle, addig az erkölcs és tisztesség törvényi szerint nincs jogosultsága, ingyen, díjtalanul palotát felajánlani a Pénzügyigazgatóság céljaira a dugasztag, erre tehát nem szoruló állam részére csak azért, hogy egy igyekvő haladni akaró, kötelességeit lelkiismeretesen teljesítő szegény (nézzék meg a szatmáriak Nagykároly város által alapított és nagy költséggel fenntartott,

modern városi közkórházat) várostól elvegye azt az intézményt, amely igazság szerint csak a városban helyezhető el és a mely város fejlődhetésének egyik elengedhetetlen kelléke.

Ha a Szatmáriak olyan dolgot akarnak cselekedni, a mi előtt minden tisztességesen gondolkozó ember kalapot emel a amelyet minden humánus érzésű ember barátságos elvárhat tőlük, úgy engedjék át a városi bérpalota azon részét, amelyet a Nagykárolyból elviendő Pénzügyigazgatóság céljaira díjtalanul felajánlottak, leírhatatlanul botrányos és türethetetlen állapotban levő közkórházuk céljaira. Ha ezt megteszik elérik azt, hogy nemcsak a legridegebben spekuláló egyéneknek, hanem jóérezésű embereknek is fogják őket tartani.

A kórházról.

Néhány hónap előtt a helybeli lapokban egy kis hírecske jelent meg, amelyben szó volt arról, hogy a gr. Károlyi család itt városunkban egy modern kórházat akar emelni. Biztos forrásból értesülve, örömmel állapíthatjuk meg, hogy a hír nemcsak igaz, hanem a benne foglalt híradás röviden a megvalósulás stádiumába lép. Egy nagyobb alapítvány szabadul fel ugyanis és ezt a gr. Károlyi család a közegészségügynek akarja szentelni akkor, amikor kórházat épített városunkban. Igaz, hogy már van egy kórházunk. Azonban a városnak amugy is súlyos anyagi terhei nem nyújtanak alkalmat, hogy

Apró dolgok.

A különös állat.

Csendes beszélgetés közben szó van arról, hogy mennyi mindenféle kurtafurcsa német szóval „gazdagodik” a magyar nyelv. Miként válnak a köztudatban magyarnak hitt szavakká idegen dolgok. A kereskedőnek kirakata van, pedig az valójában boltablak, a vendéglő „utcán át” hirdeti a borát, pedig hát elhordva mérné, a lakatos bangájnít ver a falba, az ács pedig még a lik-lukat is a lich-lochból csinálta. Sokat lehet erről beszélni, ha a nap hosszu, de még akkor is, ha rövid. A sok idegen szóról. Némelyek azt mondják, hogy hát nem volna az baj, az angol nyelvnek azért van olyan mérhetetlen szókincse, mert ahány világ részben, exotikus országban megveti a lábát, mind felszedi az onnanvaló nyelvekből magába azokat

a szavakat, amik megtetszenek neki. Megtartja úgy, ahogy van. Legfőlegbb csak hosszú idők múltán fajtádjik el valamennyire. Minálunk azonban mindig fordítgatunk, hol jól, hol rosszul s bizonyára többször rosszul, mint jól. Mert hiszen ha igaz is, hogy a Stossplatz-heberbe beletörök a magyar ember nyelvét, de atába még jobban beletörhet, mikor úgy fordítják magyarra, hogy löklemeszemelő. Az sem ritka dolog, hogy a praetium affectionisnak a törvénykezési nyelvben az a hivatalos neve, hogy kéjbeszár.

Azt mondja egy ember a papírszivár, az az hogy a cigaretta füstje mőgül:

— Ez mind csak kiskutyá. Tánjai kiskutyá. A nagy, szép, kifejtett kutya az, hogy hengertárvinye.

— Hát ez mi?

— Az valami. Látszik, hogy veri tudtok katonailag hivatalosan magyarul.

— Jó, jó, de hát mi ez?

— Jaj, barátaim, földiek és atyafiak, az rejtek. Mert ha úgy emelnék, hogy hihenn-ggertrárvinye akkor apai átok, de ha csak hivatalosan mondom, hogy hengertárvinye, akkor rejtély, találós kérdés, meg miegymás. Mert ez magyar katonai műszó.

— No hála istennek. Hát mit jelent?

— Erre most készül a magyarázat, bajtársak. Tehát: van egy falu, valahol a Kunságban. Van benne egy csomó honvédduszár. A vasuti állomás egy kicsit távolasábbán, vagy egy óra járás, mivelhogy a kunok annak idején nem alapodtak bele a vasutba, mondván, hogy majd mind elveszi a fuvarosember kényerit. Hát jön ám egyszer a hivatalos levél a huszárokhoz, hogy két nap mulva odaérkezik a vasuti állomásra a Hengertárvinye: menjenek érte s vegyék át, mert azt nekik küldték.

ISKOLA IDÉNY BEÁLTÁVAL

igen olcsón lehet beszerezni: iskolai köteteket lüster, Clott, Carton, szövetekből, gyermekek és leányok részére, ugyszintén harisnyákat, zsebkendőket, ruha, és hajkeféket, fésűket LESZÁLLÍTOTT ÁRBAN

BLAU KÁROLYNÁL

NAGYKÁROLYBAN.

Kereskedelmi Bank palota. (Zárdával szemben.)

ezt a fontos, közegészségügyi szempontból elsőrangú intézményt kellőképpen fejlessze. Kétszeres örömmel fogadjuk tehát a gróf Károlyi család nagylelkű áldozatkészségét. A rendelkezésre álló összeg — mint értesülünk — tekintélyes tökélet képvisel s ez már magában véve elég garancia arra, hogy a kórház minden tekintetben modernül lesz felépítve és berendezve.

Önkénytelenül is felmerül már most az a kérdés: melyek a kellek egy modern kórháznak? Általában véve és röviden, hogy: *megfeleljen a modern higiénia követelményeinek*. Ama követelményeknek, amelyeket hosszas tapasztalás, tudományos kutatás és mélyreható vizsgálódás tett kánonikussá a közegészségügyben.

A kórháznak ilyformán alaki és személyi kellekai vannak.

Foglalkozunk először az alaki kellekekkel.

A közegészségügy az egészséges emberre nézve is kategorikusan előírja a jó levegőt, a helyes táplálkozást s bizonyos kényelmet, amit a munkaidő helyes beosztásával lehet elérni. Kétszeresen fontosak ezek a követelmények a beteg emberre nézve, aki munkaképtelen s így nála nem a helyes munkabeosztás, hanem az *ápolás minemősége* játszik fontos szerepet.

A kórháznak tehát pormentes, egészséges levegőjű helyen, lehetőleg nagy parkkal övezett területen kell felépülnie. Az épület beosztásánál az eddigi — nagy kórházak tapasztalatai nyújthatnak helyes utbiztatásokat. A modern kórház-technika egyébként arról győzte meg az illetékes köröket, hogy úgy a betegek szempontjából — különösen az *élelmezést illetően* — nemkülönben az orvosok szempontjából — az *ellenőrzést illetően* — a túl nagy u. n. központi kórházak nem felelnek meg a hozzáfűzött várakozásoknak. Sokkal helyesebb tehát, ha egy városnak több kisebb kórháza van; hisz éppen e miatt vetették el Budapesten is egy központi nagy kórháznak az eszméjét. Ebből a szempontból jogosult tehát nálunk a második kór-

ház létesítése. Az ilyformán megfelelő, egészséges levegőjű helyen felépített s a modern kórház-technika szempontjából beosztott kórház nagy részben megfelel a kórház alaki kellekeinek.

Legnagyobb problémája azonban a kórháznak az *élelmezés*.

Egyrészt azért, mert *diétikus*, másrészt, mert *tömegigényről* van szó. E tekintetben a gondnokság nemcsak a hivatott *ellenőrső*, hanem legfőképpen *irányító* faktor, amelynek tehát épp úgy kell magában egyesítenie a praktikus gazdaságot, mint a könyvhamművészet sajátosságait. Nagy körültekintés, mindenre kiterjedő gondosság, nagy tisztaság s az élelemnek kellő időben s kellő állapotban való szervozása legyenek a vezérelvek. Tudjuk, hogy az egészséges embernek mennyire járta szolgál a beosztott táplálkozás, hát még a betegnek, aki meg lévén fosztva cselekvő képességétől fájdalomra az orvosságon kívül csak a helyes táplálkozást kaphatja gyógyvirul. Az elmondottak volna a kórház alaki kellekai.

Ami a személyi kellekeket illeti: az a hivatalos vezetőségre, az orvosokra s ezek rendeleiteinek végrehajtó közegére, az ápolókra vonatkozik. A két faktor közül az orvos a fontosabb, hisz ez menti meg a beteget nemcsak a súlyos bajtól, hanem sokszor a haláltól is. Legyen tehát az orvos *örtudatos*, magasan képzett lelkiismeretes, aki még a menthetetlen is akarjon segíteni. *Egyszerű* legyen ez az orvos: *jó orvos*. A beteg szempontjából azonban nem kisebb faktor az ápoló. Az orvossal utóvégre napjában *egyszer* vagy *kétszer* érintkezik s mindig a fájdalom tudatai, de a felépülésnek legalább is valószínű reményével. Az ápoló pedig az *élelmezés* táralkodója, fájdalomnak csillapítója, bujnak, örömeinek részese.

Kétszeresen fontos tehát, hogy jó irányu, *jó ápolásban* részesüljenek a betegek. Sok halálos beteget nem annyira az orvosság, mint a

mindenre kiterjedő, figyelmes ápolás mentett meg az életnek, mert *kényelmet* nyújtott a *betegnek*, *enyhülést* és *vigaszt* a *kétségbeesettnek*.

Azt hisszük, ezzel nagyjában kimerítettük a modern kórház kellekeit: tettük ezt tájékoztatásul a közönség számára, hogyha közegészségügyi dolgok kerülnek szönyegre, akkor *ne zárkózzanak el mereven azoknak beható és áldozatkész megvitatásától*.

Petronius.

Kevesebb ünnep.

A pápai rendelet okai.

Supremi Disciplinae kezdetű motu proprio-jában az egyházi ünnepek redukálását rendelte el a pápa. Ez az intézkedés feltűnést, itt-ott aggodalmakat is keltett és próbálkozások történtek arra nézve, hogy az ünnepek rendje a régi maradjon. A magy püspöki kar is ezt kérelmezte a római szentszéktől. A pápa azonban megmaradt elhatározása mellett, a magyar katolikus egyház ennél fogva redukálni fogja az ünnepeket, mert a katolikus egyház legnagyobb ereje épen abban van, hogy bámulatos bölcsességgel mindig az emberiség igazi igényeihez alkalmazkodott.

Az ünnepi rend megállapításában is ez a szellem vezette. Az ünnepek iránt való tisztelettel kettős gyökérből táplálta. Ha ünnepet rendelt egy egyházi esemény, vagy egy szent, egy mártír tiszteletére, akkor tette először azért, hogy ezzel a vallásos bensőséget még jobban mélyítse, továbbá azért, hogy egy nagy szociális igazságnak tegyen eleget. Az ünneplés legeredendőbb oka a szociális követelésű munkapihentetésben rejlik. A vasárnap szentsége nemcsak az Istennek adott, de az embereknek is.

Ha a munkaidő elapasztása jelentett is valamelyes veszteséget, ez nem ért föl azzal az

A jó világ, rossz világ.

Annyi bizonyos, hogy megdáván minden s a pénznek negyedannyi értéke sincsen, mint csak nem is régen ezeknek előtte. Még nagyon emlékszem negyvenkrajcáros napszámokra s arra az időre, amidőn két hatóst adunk a tanyán egy rendes vékányi almát, továbbá nyolc garas volt egy liter bor ára. Ma huszonötgaras, meg harminc garas, főt Pesten negyven garas, meg negyvenöt garas. Az sem régen volt, mikor itt az alföldi vidéken az akadémiát végzett fiatal gazdatisztnak a remunációja abból állott, hogy koszt, kvártély meg száz forint. Nem egy hónapra száz forint, hanem egy esztendőre: fertályévenként járt ki az uradalmi kasszából a huszonöt pengő angára. Mikor Bécsben laktam, három krajcár volt egy pár virsli, hat krajcár egy félliter friss sör: szerény igényű embernek elegendő vacsora kilenc pénzből, ha még hozzávette a két krajcár áraszterlőjblit. De elegendő volt két krajcár ára kvargli is vacsorára. S két pénzt adtak három nagy darab sült krumpelit hajában. Az utcán árulták, mint nálunk a marónisüők a gesztenyét. Mig nálunk az utcán talicskában árulták a tiszta fehér ruhákba takart fűt csöves kukoricát, két három pénz volt az ára, mert

darabja válogatta. Másutt szintén talicskában árulták az utcán a meleg friss turóslépenyt: öt pénzért akkorát adtak, mint egy mai leveses tányér. Mikor török földön szolgáltam, mint katona, ott husz krajcár volt annyi tüzelőfa, amennyi egy ló hátára fölfért, a szilvát csaknem ingyen adták, szintén csak husz vas volt egy liter szilvapálinka, egy jól megtermett nagy tyuknak az ára is csak egy veliki szekszera volt. A veliki szekszera annyit jelent, hogy: nagy hatos. A máli szekszera az csak kis hatos. Az a husz krajcáros. Minden darabja tizen-nyolc krajcárt ért, ha nem volt kifurva, ellenben husz krajcárt ért, ha ki volt furva, mert akkor zsinórra lehetett fűzni és nyakba akasztva vicselték madzagon a lányok és menyecskék. Ugyanott egy iparosmesternek, rendes tanult török kőművesnek egy veliki szekszera volt a napszámja, láttam, hogy déli ebédje zabkenyér volt, a szalma is beleörülve, mikor kettétörte a lapos kenyeret, a szalmaszálak úgy álltak ki belőle, mint mikor ma valaki dus vacsora után a félzsemlébe beledugja a fogpiszkálót.

Ezekhez képest bizony manap egy kissé más világ van.

Ha meggyvet vásárolsz a piacon s elcsodálkozol a nagy árán, a meggyeskocsi faránál álló falusi asszony azt mondja:

Sokáig tépelődtek most már azon, hogy mi lehet ez a Hengertárvinye. Az egyik azt mondta, hogy ha henger is, meg tárgy is, akkor valami nagyobbfajta gép lehet, valamely újmódi lövöldöző szerszám, lovasított ágyú. Mások ellenben úgy vélték, hogy alighanem ló ez. De nem tudtak sehogysem megállapodni. Hát nincs is ezen mit fájlalni a fejeket: el kell hozatni a vasutról s aztán majd meglátják, hogy ruhaszekrény-e, vagy tengeri herkentyű.

— Hát aztán mit küldtek érte?

— Hát igen. Ez ismét egy kis fejtörésbe került. Lovasember menjen-e érte, vagy kocsi? Mert ha lovasok mennek érte és a Hengertárvinye csakugyan nem ló, hanem mosógép, akkor ez neveltség. Ha pedig kocsi megy érte s csakugyan ló: hát hogyan ültessék fel a kocsi-ra? De végül mégis a kocsi-párt jutott uralomra. Mert primo: ha gép, ráteszik a kocsi-ra. Secundó: ha ló, vigyenek a kocsin kötőféket és kössék a saroglya után. Így is történt, kocsival ment érte négy ember az őrmester szakértelmes vezetése alatt s hazahozták.

— Aztán mi volt?

— Egy kis vasszerszám, akkora, mint egy árasztos bicska kinyitva. A ló körmét szokás vele pucolni patkolás alkalmával.

Iskola könyvek az összes vidéki és debreceni iskolák részére kaphatók

CSÁTHY FERENC

könyv-, zenemű- és papírkereskedésében
Piac-utca 8. (Kereskedelmi akadémia épületében.)
Alapított 1805-ben. Telefon terurban 296 szám.

DEBRECEN.

óriási nyereséggel, amihez a vallás iránt való bensőbb szeretet révén jutott a katolikus egyház. Az egyház tehát szem előtt tartván az akkori szociális viszonyokat, minden kiemelkedő mozzanatot az ünnepek hódító erejével kapcsoló bele a köztudatba.

A katolikus egyház tradíciós szelleme ez. Soha se tett olyan intézkedést, amely meg ne felelne a kor fölfogásának és a tömegek szociális szükségérzésének. Ma is ez irányítja. Ma már természetesen mások a viszonyok, mint a kereszténység első századaiban, vagy a későbbiekben. — A munka mérhetetlen értéke emelkedett, a munkaidő a nemzeti meggazdagodásnak legbecsesebb forrása és magának a vallásnak is legnagyobb segítője. Ma nem az ünnepi fölzsabadulások terelik a tömegeket a lelki nyugalom utjaira, hanem az a kiengeszteltség, amihez a jólét biztosítottja juttatja. Kétkedők, a vallás iránt közömbösök, csufolók és istenkáromlók az ekzisztenciájukban megtámadottak soraiból kerül. Manapság tehát éppen az ellenkező utak visznek a vallásos meghatottsághoz, mint a múltban. Mennél jobban szaporítjuk a munkaalkalmat, annál békésebb egyenletesebbek és inkább fogékonyabbak az emberek a jó és nemes iránt, a vallás szellemét tehát könnyebben értik meg.

Ez a gondolat lebegett a pápa előtt, mikor az ünnepek apasztására szánta el magát. Természetes, hogy ezzel egy hájszálnyival se távolodott el a tradíciótól, mert ez az intézkedés nem önkényes, nem mai kitalálás, ennek a gyökere is a tradícióban van. Nem most apasztják először az ünnepnapokat. Régebben a főünnepek több napra terjedtek, mint ma és a fokonykint való korlátozások mindig az idők szükségességéeként jelentkeztek.

A hercegprimás Balatonfüredről keltezett legújabb körlevelében tudatja papjaival, hogy a motu proprio intézkedései értelmében a kö-

vetkező ünnepek elvesztik külső ünnep jellegüket s azokon a misehallgatás és a szolgálai munkától való tartózkodás nem kötelező:

Karácsony, Húsvét és Pünkösd másodnapja, Urnapja, Gyertyaszentelő Boldogasszony (február 2.), Gyümölcsoltó Boldogasszony (március 25.), Kisasszony napja (szeptember 8.), valamint mindenféle ország, nemzet, egyházmegye, tartomány, község, különleges védőszentjeinek fogadalomból, vagy szokásból származó ünnepei, még ha egyháziilag meg is voltak eddig erősítve és nyilvánosan is megülettek. Ezek az ünnepnapok az ünnepek jegyzékéből törölnödök.

A hercegprimás ez intézkedését rövidesen nyomon fogja követni a többi egyházmegye püspökének rendelkezése.

Sz. N.

A kereskedők hitele.

Az immár egy év óta tartó rendkívüli pénzfeszültség természetesen a magyar kereskedővilágot sem hagyta érintetlenül. A kedvezőtlen viszonyok eddig csak kisebb áldozatokat követeltek, a legutóbbi időben azonban régi, nagy és tisztos cégek fizetés zavarai kerültek nyilvánosságra, melyek azt bizonyítják, hogy a tartós krízis most, hogy az ősz felé közeledünk, még intezivebb jelleget fog ölteni.

A kereskedők körében általános az a panasza, hogy a pénzügyi intézetek a hitelre kellenél erősebben korlátozzák és hogy ma már a dolgok odafeljödtek, hogy a vagyonos, szolid kereskedő sem tud hitelhez jutni, miért is az üzleti körét szükíteni kénytelen. Viszont a kisebb pénzügyi intézetek a bajokért a nagybankokat teszik felelőssé, melyek indokolatlan hitelmegszorításokat eszközölnek.

Annai bizonyos, hogy egyes nagybankok tulságos mértékben alkalmazzák Pranger hitelmegszorítási elméletét, másrészt pedig nyilvánvaló lett, hogy egyes pénzügyi intézetek a hitelnek hirtelen és váratlanul való megvonása által

számos szolid kereskedőt hajtottak zavarokba. Ez az eljárás mindenképpen kárhózas és elítélendő, különösen olyan bankok részéről, a melyek ismeretesek arról, hogy pénzbőség alkalmával valóságos hajtóvadászatot rendeznek kliensek után.

A gazdasági életnek, első sorban pedig a kereskedelmi forgalomnak a hitel az eleme és fentartója. Ha tehát a hitel alapjai megrogynak, megrendül az egész kereskedelem és ezzel az egész ország gazdasága. Ebből a szempontból kiindulva, aggasztónak tartjuk azt a bizalmatlanságot, melyet egyes pénzügyi intézetek a kereskedelemmel szemben tanúsítanak. Ennek a bizalmatlanságnak mihamarább meg kell szünnie, mert különben az ősszel valóságos katasztrófának nézünk elébe.

A pénzügyi intézeteknek az ország közgazdasági életében fontos hivatásuk van, melyet minden körölmények között be kell tölteniök. Hivatásuk pedig elsősorban az, hogy hitelt nyújtsonak a kereskedelemnek, mely e javak kicserélésének nagyfontosságú funkcióját végzi. A kereskedők csak az ő jogos hiteligényeik kielégítését követelik. Ők is számolnak a súlyos pénzügyi helyzettel és a mostani viszonyok között nem kívánnak terjeszkedni, de azt nem lehet tőlük rossz néven venni, ha a már meglevő kereteket most is fenn akarják tartani. Ezért tartjuk a kereskedelemre nézve végzetesnek a bankoknak azt az eljárását, mely a hitel hirtelen és váratlan megvonásában nyilvánul meg.

Ausztriában a kereskedelmi kamarák erőlyes tiltakozást intéztek a kormányhoz a bankok hitelmegvonó politikája ellen és a pénzügyminiszter ki is jelentette, hogy az Osztrák-Magyar Banknál érvényesíteni fogja ingerenciáját abban az irányban, hogy a kereskedelem részére szükséges hitel épségben tartassék.

Egyes Magyar pénzügyi intézeteknek a kereskedelem megfojtására irányuló akciója az Osztrák-Magyar Bankból indult ki. A jegybank

— Hat koronát kap a napszámos csak azért, mert leszedi a fáról.

Az ám. S akkor hol van még a gazda haszna, az adó, a behozatal utiköltsége, a vám, a helypénz, meg miegyébb. Az embernek szinte megáll az esze. A fiam azt mondja, hogy ultramodern vagyok, mivelhogy mikor hazaérek a dologból, lerakom magamról azt a sok öltönyfélét, amit a divat rámarkott s a fűben végignyulva, magamat a napisten meleg tekintete elé terjesztem s egyáltalán nem törődöm azzal, hogy tetszik-e ez valakinek, vagy sem. Az ipamuram ellenben nem győz eléggé korholni azon konzervatív észjárásért, hogy visszahajtatom a régi idöket, mikor pedig a nemzet dolgozó részének soha sem volt olyan jó sorsa, mint most. A tizenhét év, a negyvenhat év s a nyolcvan év nézetei így vívnak egymással harcot — mindez azonban barátságosan történik. Már régebben tapasztaltam, hogy a disputálás nem sok hasznot jelent, ellenben miután mindenki csak egyszer él, minden'inek jussa van ezt az egy életet olyan észjárással élni le, amilyen neki a legjobban tetszik. Nincsen ezen mit feleselni s az ugynevezett meditatálásba könnyen belebolondulhat az ember.

... Vizparton járok. A vizen sok hajó, a parton sok áru. Csaknem egészen pörére vetközött erős munkások viszik a vállukon a ládákat, zsákokat a hajókra. Karjukon, lábukszárán úgy ül kint az izom, mintha drótból fonott

hajókötél volna. A testük barna, mert reggeltől estig szintén oda van terjesztve a nap-isten meleg tekintete elé.

János munkás fölzaladt a partra és igen csak futva igyekszik a bormérés felé. Édesszüléje azonban éppen akkor a partszélén halad el és megállítja, mondván:

— János, már mögént a pálinka után szaladsz?

A hatalmas testü János a kis töpörödött szüle előtt miként alattvaló kised, szerényen megáll.

— Nem szoktam pálinkát inni, szülém.

— Hát?

— Hát egy pohár bort akarok inni. Mögyszomjaztam nagyon.

A szüle összehuzza a fejkendő csücskét és azt mondja Jánosnak:

— Amugy is meleg van. Minek hevítöd magadat a borral?

János most már föllázad a szüle beszéde ellen. Azt mondja:

— Tizenegy koronát keresek naponta, szülém. Hát aztán még bort se igyak:

A szüle lemondólag int a kezével.

— Apád is használta a bort. De akkor olcsóbb volt.

Azt mondja a János:

— De öt pengő ötven krajcárt egy hét alatt keresőt, én mög egy nap alatt, kedves szülöanyám.

Hát igen. A János huszonhatéves, a szüle ötvenhatéves: nem találkozik az észjárásuk.

Alku.

Már vagy husz esztendő óta nincsen aratás háborúság nélkül. Pöröl a gazda, meg a munkás s mindig van mindakettőnek, amit a másik szemére vessen. Nem tudnak egymásban igazságot találni. Ami az egyiknek kevés, az a másiknak sok. A gazda azt mondja: elromlott a régi magyar munkásnak az erkölce: nincsen többé meg az egymásrautalás egyetértése. A munkás — abban pedig egyre több a keserőség, bár olykor az okát sem tudná megmondani, hogy miért. Mert hiszen ilyen napszám még nem volt, mióta áll az ország — ma azonban divat mérgesnek lenni. Mint mikor az öreg cserepár örmester rettenetes módon káromkodik a kaszárnya udvaron s megkérdik tőle: mit szid kend, hős atyánk, amire nagyot fujva feleli: — Alles mögiches! Mindent, amit csak a forsrift megenged. Tehát az atyaistentől kezdve lefelé...

A hangulatok noha pár soros mondásokban fejeződnek ki. Humorös mondások, keserüséggel. Savanyu pilulák cukorban.

Az országuti árok szélén füvet kaszál egy ember a kecskének. Arra megy a másik. Üdvözlés. Azt mondja a másik:

— No, hogy mèn kendnek a sora?

Azt mondja a kaszás:

— Az én sorom? Hát az jól mèn.

:: Modern és tartós ::
:: plissézés és gouvlarozés.

Hájtájer Pál

:: Nagykaroly, ::
Széchenyi-utca 34. sz.
a róm. kath. fiúiskola mellett.

sarkalta a pénzintézeteket arra a kiméltelen eljárásra, a mely alatt a magyar kereskedelem most olyan sokat szenved. Kívánatos volna, ha a magyar kereskedők talpra állanának és követelnék a kormánytól, hogy érvényesítse törvényadta befolyását az Osztrák-Magyar Banknál abban az irányban, hogy a kereskedelem hitelgényei a lehetőség keretei közt kielégítenek. A jegybanknak feladata és kötelessége, hogy a magyar kereskedelmet a mostani nehéz viszonyok között töle telhetőleg támogassa és segítse.

M. K. L.

H I R E K.

TÁJÉKOZTATÓ.

A Régi Kaszinó könyvtára nyitva van.
A Polgári Kaszinó könyvtára nyitva van minden nap d. e. 10 órától 12-ig.

Személyi hírek. Csaba Adorján vármegyénk főispánja családjával 4 heti pihenőre sáíyii birtokára utazott.

Plachy Cyula kir. tanácsos pénzügyigazgató szabadságideje letelvén, f. hó 1-én hazaérkezett és átvette a hivatal vezetését.

Debreceni István kir. tanácsos polgármester f. hó 3-án Bikszád fürdőből hazaérkezett és megkezdte hivatalos működését.

Coadjutor a püspök mellett. Hire jár, hogy Giesswein Sándor, preláus, a magyar-óvári kerület képviselője püspök lesz. Boromissza Tibor dr., a szatmári egyházmegye főpásztora, agg korára való tekintettel lépéseket tett, hogy koadjutort nevezzenek ki mellé. A szatmári püspök koadjutora Giesswein Sándor lesz, aki a kormány legteljesebb bizalmát bírja arra nézve, hogy az egyházmegye ügyeit kitünően rendbe fogja hozni. Giesswein cum iure successiois, utódlási joggal kapja meg a koadjutorságot, amelyben nem sok teendője lesz, mert az egyházmegye ügyeit Pemp Antal prépost, még Boromissza püspök kinevezése előtt teljesen rendbe hozta.

Hymen. Hanák Sebő főhadnagy eljegyezte Nagy László volt kormánybiztos leányát, Erzsikét.

Áthelyezés. A közoktatásügyi miniszter Popity Károly helybeli állami és Sarkadi Sándor beszercei államilag segélyezett községi polgári fiúiskolai rendes tanárokat kölcsönösen áthelyezte.

Uj ügyvéd. Dr. Papp Kornél az ügyvédi vizsgát letette s irodáját nagykárolyban nyitja meg.

Nagybányai országos képkiallítás. Óriási előkelő közönség jelenlétében aug. 1-én, délelőtt 11 órakor nyitotta meg a nagybányai országos képkiallítást dr. Gopcsa László miniszteri tanácsos. A miniszter képviselőjét, ki díszmagyarban jelent meg Egly Mihály rendezőbizottsági elnök csinos beszéddel kérte föl a kiállítás megnyitására, mire Dr. Gopcsa László miniszteri tanácsos nagyhatású beszéddel válaszolt és a kiállítást megnyitotta. A miniszteri kiküldött szép beszédét a közönség riadó éljenzéssel fogadta. Majd Thorma János, Ferenczy Károly és Réti István kalauzólása mellett a kiállítás megtekintésére indult. Minduntalan a legnagyobb elragadtatással nyilatkozva a kiállítás meglepő művészi kvalitásairól. A jelen volt festőművészek közül többet bemutatnak a miniszteri kiküldöttek, ki elhalmozta őket gratulációval. Dr. Gopcsa László miniszteri tanácsos, ki megtekintette a Kossuth-utcai áll. elemi iskolában levő kiállítást is, nemkülönben a tornacsarnokban kiállított Aradi vértanúk c. képet is, jóval tizenkét óra után fejezte be körutját. A kiállítás nagy közönsége a katonai zenekar hangversenye mellett még jó ideig együtt maradt, de a délutáni órákban ismét nagy népvándorlás indult meg a kiállítási terület felé. Déli egy órakor mintegy százötven terítékű díszbéd volt a Széchenyi-úthetben. A díszbédben igen sokan vettek részt a közélet kitünőségei közül. A minden tekintetben fényes sikerrel díszekvő kiállítás ismertetésére legközelebb még visszatérünk.

Kinevezés. A főispán Szücs Gyula érkörtvélyesi anyakönyvvezető helyett ezen tisztétől felmentette és helyébe Barta Dezső jegyzői gyakornokot teljes hatáskörrel kinevezte. — Szilágyi József mezőteremi anyakönyvvezető

helyettes helyébe korlátlan körrel Renc István jegyzői gyakornokot nevezte ki.

Megérkeztek a honvédek. A helybeli honvéd helyőrség három heti távollét után péntek délután érkezett városunkba.

Pályázat. A Nagykároly városi r.-kath. főgimnáziumnál az iskolaorvosi és egészséggáztanári teendőket ellátására pályázat van hirdetve. Azon orvosok, kik ezen teendőket ellátására hajlandók, ajánlatukat orvosi oklevéllel s az 13331—1890. sz. vallás és közoktatásügyi miniszteri utasítás 1. §-ában meghatározott képesítést igazoló bizonyítvánnyal felszerelve f. évi aug. hó 16-ik napjának délutáni 5 órájáig a városi tanácshoz nyújthatják be. Az iskolaorvosi és egészséggáztanári teendőket a 13331—1890. sz. vallás- és közoktatásügyi miniszteri utasításban vannak részletezve. Tiszteletdíj tanévenként 400 korona. A teendőket az 1912—13. tanévtől kezdődőleg teljesítendő.

Az Önkéntes Tűzoltó-Egyesület táncmulatsága vasárnap este folyt le a Polgári Olvasókör kerthelyiségében, mely alkalomra azt a rendezőség igen izlésesen díszítette fel. A mulatságon igen szép közönség jelent meg, mely a legkellemesebb hangulatban maradt együtt két óráig, a mikor is vészszip és harangkongatás zavarta meg a jökedvet, s nagyon sokan odahagyták a mulatságot. A szép erkölcsi siker mellett anyagilag is kielégítőnek mondható eredményről lapunk más helyen számol be a rendezőség.

Házszentelés. A helybeli kath. legényegylet házának ünnepélyes felszentelése mint értesülünk szeptember 1-én esetleg 8-án lesz megtartva. A rendezőség az ünnepély sikere érdekében minden este gyűlést tart, melyen a programot beszél meg. Az egyesület háza már teljesen kész. Berendezése modern, helyiségei kényelmesek s a tagoknak egy kellemes szórakozó egyleti helyiség áll rendelkezésükre. A házszentelés programját legközelebb közöljük.

Adózók figyelmébe. Az adófelszámolási bizottság f. hó 12-én kezdi meg működését.

— Ugy hát?
— Ugy. Hát hiszen jól mén most mindenkinek a sora.
— Jól?
— Hogyne. Csak a kötél nem mén jól. Azt mondja a másik:
— A kötél. Már, hogy miért?
— Hát — mondja nevetve a kaszás — nagyon kevés nyakra akasztják mostanában. Sokkal többre köllene. A kötélnek most nem mén jól a sora. Kevés a forgalma neki.

Hol az igazság? Hiszen régebben voltak bajok. Az aratási munka olyan volt, mint a lutri. Mert vaktában való szerződések voltak azok, amik a hányados osztalékra mentek. A termés eredményétől függött, hogy mit lehetett az aratáson keresni. Hát aztán ha látták, hogy rossz a termés, azt mondták, hogy ekkora osztalékért nem állnak bele a buzába:

— Hiszen nem viszünk haza semmit.

Különösen a dült buzától féltek. Abba semmi áron sem akartak beleállni. Pedig ebben igen sok igazuk volt. A dült buza szépség-hiba. Nem szép s arról aligha írja meg a költő, hogy aranykalásszal ékes a rónaság. Hanem másfelől pedig régi gazdai igazság, hogy a dült buza tölti meg a zsákokat. A dült buzák idején termett tizenhárom mázsa holdanként. Hanem vágni nehéz. Szedni is nehéz. Kaszás is, marokverő is erőnek erejéig feszül benne. De, hogy a feszülés árán nagyobb lesz az osztály,

arra nem gondoltak. Ők csak a délceg, szép buzát a földre taposva látták s már ettől magától elment a kedvük.

Vannak ilyesmik.

Mikor a kendertermelésről elejében szó volt e tájakon, magyarázták a külső munkásoknak. Le kell vágni a kendert, csomóba kötni, ott hagyni a földön. Azután idő multán, ha jól megszáradt, a kévétet jól a földhöz kell verni hogy a magjuk kihulljon, mert arra nincsen semmi szükség.

Ez nagy megütközést keltett a hallgatóság körében. Hát ez is lehetséges? Növényt termelni, érte fáradozni, azután a magját a földre kiverve, otthagyni? Hát akkor miből lesz az osztály, ha a mag elmarad? Vagy talán csak azért veretik ki az emberrel, hogy később a maguk hasznára összesöpörjék?

Egy ember nagyot kiált:

— Hogy én ilyent csináljak? Inkább elmék betyárak!

A másik ember csöndesen rásüvit:

— Hova mőnne kend? Hiszen nincsen már erdő, aki szállást adna a betyárnak.

Az ám. Már nincsenek régi bozótok: a meghuzódás nehéz, a régi világok apránként mind mind letelnek.

Mostanában azonban már másfélék az aratási alkuk. Magra megy a szerződés. Például holdanként hetvenöt kiló buzára. Itt már

a munkás semmit sem lutrizik, mert akármilyen rossz lesz is a termés, a kész alku szerint kijár. A lutri inkább a gazda részén van. De hát azért csak vannak most is verekedések: az emberek már nem bírnak az erejükkel.

Egy párbeszed kisebb alföldi vasutállomáson:

— Jó napot, bátyámuram.

— Jó napot, uramócsém.

— Hát mire végzi? Hát az aratás?

— No — mondja a nagyszakállu ősz ember. — A földemen meg vagyok. Hanem emitt van egy kis bérelem, egy kis rozs is van rajta. Mondtam egy régi emberemnek: mennyiért vágod le. Azt mondta:

— Levágom feliből.

— Feliből! Valamikor tizenharmadából vágta!

— És mit mondott neki bátyám?

Csak úgy legyintett a kezével a levegőbe:

— Hát mit mondjak? Azt mondtam neki: hát csak vágd. Aztán mikor három napig dolgoztál, akkor majd foglyujtom az egészet, hogy neked se jusson semmi, nekem se maradjon semmi...

*

Mint látni való, szép kis alkudozások történnek erre mifelénk.

Sz. N.

: Modern ruhafestés : bármily divatszinre. Hájttájer Pál Legszébb ruhatisztítás Vegyileg száraz uton!

Nagykároly, Széchenyi-utca 34. sz. a róm. kath. elemi fiúiskola mellett.

Jóváhagyott vármegyei pótdadók. Az 1912. évre Szatmárvármegye törvényhatósági közgyűlése által engedélyezett vármegyei pótdadók és pedig: a tisztviselői nyugdíjalapra 1 1/4%, a vármegyei közművelődési alapra 1/3%, a helyi érdekű vasutak segélyezésére 1 1/2%, a különböző célokra felvett kölcsön törlesztésére 1 1/20% összesen 5% pótdadót a pénzügyminiszter a belügyminiszterrel együtt engedélyezte. A pótdadók kivetését az alispán már elrendelte.

Közzemlére kitétel. Nagykároly várost illető s az 1912. évre pénzügyigazgatósági jóváhagyási záradékkal eltárolt általános jövedelmi pótdadó kivetési lajstromok 1912. évi augusztus hó 8 napjától 1912. évi augusztus hó 15-ik napjáig bezárólag Nagykároly város adóhivatalánál közzemlére kitétetik. Felhívatik és figyelmeztetik tehát az adófizető közönség, hogy a kivetés ellen netáni felszólamlásait és pedig: a) azon adózók, kik ezen adónemmel már a múlt évben is meg voltak róva aug. hó 8 napjától; b) azon adózók pedig kik ezen adónemmel a folyó évben először rovatlak meg adótartozásaiknak az adókönyvecskéikben törvényt bejegyzését követő 15 nap alatt ezen városi előljáróságához annyival is inkább adják be, mert az elkésetten beadott felebbezések figyelembe vétetni nem fognak. A lajstromok a városi adóhivatalban a hivatalos órák alatt tekinthetők meg, a felebbezések ugyanott nyújthatók be.

Népünnepély. A Szent István napi népünnepély az idén is meg lesz tartva. A rendezőség mindent meg tesz, hogy az eddigiektől eltérően minél változatosabb legyen az ünnepély programja. A falragaszokat a napokban bocsátja ki a rendezőség.

A cs. és kir. 65-ik gyalogezred tartalékosainak figyelmébe. A hadtestparancsnokság elrendelte, hogy amennyiben Munkácsra a tífusz járványszerűen fellépett, az oda augusztus 16-ára és 25-ére behívott tartalékosok fegyvergyakorlataik letöltése végett a cs. és kir. 65-ik gyalogezrednek Miskolcon állomásozó zászlóaljaihoz vonuljanak be. A behívójegyek a városi katonai győztes által jelentkezés alkalmával fognak kiigazítani.

Elszámolás a nagykárolyi Önkéntes Tűzoltó-Egyesület által saját pénztára javára f. évi augusztus 4-én a Polgári Olvasókör nyári helyiségében tartott táncmulatság jövedelméről: Belépő-jegyek árából bevétel: 178.80 K. Felülfizetésekből bevétel: 84.30 K. összesen 263.10 K. Levonva a kiadást: 113.48 K., marad tiszta-jövedelem: 149.62 K. — Felülfizetni szívesek voltak: Gróf Károlyi György 10 K., Dr. Kovács József 5 K., Demidó Ignác 4 K., Záreczy Géza, Weisz Kálmán, Szigeti József 3—3 K., Dr. Vetzák Ede 2.80 K., Májor Herman, Timkó József, Steib Márton, Vitek Károly, Nemes Ferenc, Varga Endre, Szabó Dezső Csanálos, Szabó Gyula nyíradony 2—2 K., H. J., Járny József, Molnár Ignác, Dipold Ferenc, Szigeti Sándor, Csanálosi József, Török István, Matesz József, Bechtold Lajos, Szikszay Antal, Papp Imre, Szentgyörgyi Elek, Diczig Jenő, Elek Ferenc, N. N. 1.20—1.20 K., Debreczeni József, Szendrey Jenő, Rupiczky Károly, Hencz Lajos, Tivadar Mihály, Rencz Mihály, Felföldi István, Illés Lajos, Szondy Ferenc, Marián Gyula, Kindris József, Nagy Mihály, Kricsfalussy Mihály 1—1 K., Grabovszky József, Kiss János, Szabó István, Mangold István 80—80 fil., Tóth Antal, Megyessy Lajos, Papp János 60—60 fil., Fekete György 50 fil., ifj. Csapó András 40 fil. — Fogadják a nemeslelkű felülfizetők és az est sikerét megjelenésükkel előmozdítók a jótékony cél érdekében az egyesület nevében köszönetemet. Nagykároly, 1912. augusztus hó 8. *Szolomájer Gusztáv*, egyesületi pénztárnok.

A városi színházat mozgófénykép előadások tartására augusztus 22-én nyilvános árverésen egy, esetleg 3 évre bérbe adja a városi tanács. A feltételek a városházán tudhatók meg.

A katonai felülvizsgálat idejét a honvédelmi miniszter szeptember hó 30-ikán és következő napjaira tűzte ki.

Szerencsétlenség a vasut állomáson. Szombaton délelőtt 10 órakor a Szatmárról Nagykárolyba érkező gyorstehervonat fékezőjét borzalmas szerencsétlenség érte a vonat a nagykárolyi állomáson még mozgásban volt, midőn Beke László fékező le akart szállani az egyik teherkocsiról. A szerencsétlen ember ballába a vonat egyik kereke alá került, mely azt bokánál teljesen levágta. A fékezőt súlyos sérüléseivel a nagykárolyi kórházba szállították.

Tűz. Vasárnapról hétfőre viradóra harangok kongása zavarta meg városunk lakosságának nyugalmát, jelezve, hogy a vereskakas megjelent. Ugyanis a Luby-soron levő Tóth László tulajdonát képező nádfedeles ház gyuladt ki. A tető teljesen leégett s a tűzoltóság legfőbb feladatát az képezte, hogy a házban levő bolt és szoba-berendezés nehegy martalékvá esszen a langoknak. A tető leégése után mintegy 10—15 pernyi idő elteltével az üzletben levő 30—35 literes petroleum tartály, mely teljesen tele volt, fogott lángot s félő volt, hogy az üzlet a pusztító elem martaléka lesz. A megjelent tűzoltóság a polgárság segélyével a boltajtót felszakította s a hatalmas lánggal égő tartályt kihozták a szabadra, hol eloltották. Teljesen világos volt már, mikor a tűzoltóság a tűz teljes lokalizálása után visszavonult. A rendőrség nyomozást indított, hogy nem-e gyújtogatásból eredt a tűz. — A második tűz kedre viradó éjjel volt, a mikor is a Rákóczi-utcán gyult ki egy kisebb ház, melyet azonban mielőtt a tűz tova terjedt volna a katonasággal együtt elfojtott.

Országos állatvásárok Szatmármegyében. Augusztus hóban a következő községekben lesz országos állatvásár: 12-én Avasujváros, 14-én Nagysomkúton, 16-án Csengerben, 23-án Erdőszádán, 26-án Nagybányán.

Szerencsétlenség kaszálás közben. A héten Csanálos község határában egy arató munkás Németh Ferenc aratás közben kaszáját fente. A kasza élesítés közben megcsuszott s Német jobb kezének négy ujját tőből lemetszette. A szerencsétlenül járt Németh Ferenc józan életű, szorgalmas családos ember.

Elégett termés. Pettény község lakosságának ez idejéig termése mintegy 3000 kereszt buza és rozs szerdán éjjel még eddig ki nem derített okból kigyuladt s reggelre teljesen porrá égett.

Vissza Amerikából. Az Oderbergből jövő vonatok tömve vannak Amerikából hazatérő magyarokkal, erőteljes fiatalemberekkel, leányokkal és asszonyokkal. Julius 29-én is annyian érkeztek a Präsident Lincoln gőzessel Hamburgba, hogy a nagy tömegnek két különvonatot kellett összeállítani. A visszatérők legtöbbször Szatmár, Abauj-Torna és Ungmegyébe valók. Azt mondják, hogy az elnökválasztás miatt általános munka pangás állott be s teljes lehetetlenség megélniük. A hajóstársaságok az Európába szóló hajódíjakat leszállították, hogy a munka nélkül lévők tömegesen s olcsón jöhessenek át Európába.

Ellopott óra. Kovács József pincér jelentést tett a rendőrségen, hogy f. hó 4-én a tűzoltó bál alkalmával ismeretlen tettes duplafedelű ezüst óráját függő láncsal együtt ellopta. A rendőrség nyomoz a tettes után.

A divat statisztikája. Érdekes statisztika jelent meg egy párisi lapban: a divat tündérvilágának meglepő és tanulságos statisztikája. A számadatokból kitűnik, hogy a gyengébb nem voltából 150,000,000 frank özönlik a világ minden tájkáról Franciaországba. Páris kilenc világhírű nagykereskedése egymagában 70 milliónyi forgalmat produkál. Kilméterekben számítva: a Paquin-cég 12 kilométer szövétet 50 kilométernyi selymet, félselymet és bársonyt,

27 kilométernyi bélést, 43 kilométer selyem-mausselint, 6 kilométer kretont, 20 kilométer szallagot, 22,000 kilométer cernát, egy tonnányi tüt, három métermázsányi kapcsot fogyaszt. A nagy divatcégeknek 1000—1500 alkalmazottja van. A művezető szabóknak és szabónőknek olykor 60 ezer frank az évi jövedelme.

Csöd. A szatmári kir. törvényszék Darányi és Társa be nem jegyzett, volt helybeli rövidáru kereskedők ellen a csődöt elrendelte. Csödbiztosul Kun Elemér kir. törvényszéki jegyzőt, tömmegegondnokul dr. Taub Géza Ignácot, helyettesül dr. Vetzák Sándor nagykárolyi ügyvédet nevezte ki. Bejelentési határidő szept. 30, felszámolás okt. 8, csödválástmány alakítás okt. 12.

Elfogott nemzetközi betörő.

Folyó hó 3-án, pénteken este Szatmáron Ambrózy Sándor dr. ügyvéd lakásába ismeretlen tettesek betörték és onnan több, mint ezer korona értékű ékszert elloptak. A szatmári rendőrség a feljelentés után a csendőrséggel váltva fogott a nyomozáshoz.

Már első percben látszott, hogy a betörést nagy gyakorlattal bíró egyének követték el. A betörők semmi nyomot sem hagytak maguk után, amelyen a rendőrség elindulhatott volna.

A rendőrség az első percben a betöréssel egy nemzetközi magyar szélhámost gyanúsított, aki néhány napig Szatmáron tartózkodott és két hírhedt szatmári fiatalember társaságában volt. Ezen az alapon indították meg a nyomozást, amely csakhamar igazolta a csendőrség álláspontját.

A két fiatalembert, névszerint Grünfeld Dezső és Simon Antal foglalkozás nélküli csavargókat hamarosan előállították. A megijedt két ember eleintén mindent konokul tagadott, de később a keresztkérdések alatt megtörték és mindent bevallottak.

Elmondották, hogy a betörést Mihalik János kisszebeni születésű, többszörös fegyhverviselt, budapesti kereskedő esztele ki, ki állítólag tagja egy nemzetközi betörő bandának és gyönyörű síereit révén a betörő világban általános tiszteletnek örvend.

Grünfeld és Simon elmondották a rendőrségen, hogy Mihalik néhány nappal a betörés előtt jött le Szatmárra és közölte velük tervét. Ők ráállottak és belementek a dologba. Csupán annyi részük van a betörésben, hogy őrt állottak, amíg Mihalik bent járt Ambrózy lakásában és fosztogatott.

Arra a kérdésre, hogy Mihalik hol van, nem tudtak biztos felvilágosítást adni. Valószínűnek tartották, hogy a betörő vezér a gyorsvonattal visszautazott Budapestre, hol a lopott ékszereket értékesíteni fogja.

E vallomásuk után a rendőrség táviratott intézett a közeli városok rendőrségeihez, melyben le volt írva az ellopott ékszerek megnevezése és azok értéke valamint a tettes neve is.

A távirat vétele után a helybeli rendőrség szintén nyomozni kezdett még pedig eredménytel, mert rövid idő után megállapította, hogy a körözött nemzetközi betörő városunkban időzik.

A rendőrség a legkörültekintőbben járt el, figyelve, hogy a pasas meg ne lépjen. Kerülő utakon közeledett s Kishajdúváros-utára, Zvolenszky Vilmos lakására, hol Mihalik tartózkodott.

Mihalik a rendőrséget a legnagyobb cizimmussal fogadta s mikor a törvény nevében letartóztatták, mosolyogva mondotta tudom.

A letartóztatás után a rendőrség átadta a csendőrségnek kik átkísérték Szatmárra a kir. ügyészség fogházába.

Az ékszereket azonban nem találták meg nála. A nyomozást pedig tovább folytatják az ékszerek felkutatására.

Fizessünk elő a
„Nagykároly és Érmellék“-re.

ÉRMELLÉKI HIREK.

Ezüst lakodalom. Dr. Andrásy Ernő érmihályfalvai járásorvos f. hó 3-án ünnepelte házasságának 25-ik évfordulóját. A községben szeretet és becsülésben álló házaspárt sokan keresték fel jókívánataikkal.

A margittai mandátum. A margittai nemzeti munkapárt nagyszámú küldöttsége tisztelettel szerdán délelőtt Madarassy Gábor pénzügyi államtitkárnál, hogy neki a képviselőjelöltséget felajánlja. A küldöttség szónoka, Bónyi Adorján közjegyző felkérte az államtitkárt a jelöltség elfogadására, mire Madarassy Gábor államtitkár megköszönve a bizalmat, örömeinek adott kifejezést a megítélő felajánlásért s kijelentette, hogy a jelöltséget készséggel vállalja. Közölte a küldöttséggel egyszersmind, hogy vasárnap délben a kerület székhelyén elmondja programbeszédét. Szatmári Mór a függetlenségi párt jelölését nem fogadta el s így eddig még a függetlenségi pártnak nincs jelöltje.

Halálozás. Széles Józsefné élete 61-ik évében f. hó 3-án, rövid szenvedés után elhunyt. Az elhunytban Bihari Gábor áll. vasuti forgalmi tiszt nagyanyját gyászolja.

Az ipartestület 25 éves jubileuma. Az érmihályfalvai ipartestület augusztus 25-én fogja megünnepelni negyedszázados fennállását s ugyanez alkalommal zászlószentelési ünnepélyt is rendez. A rendezőség most bocsátotta ki a meghívókat, mely a következő:

Meghívó az érmihályfalvai Ipartestület által fennállásának negyedszázados évfordulója emlékére, 1912. évi augusztus hó 25-én Nagys. Fráter Loránd országgyűlési képviselő neje sz. Plósz Eugénia urnó zászlóanya védnöksége, Nagys. Dobozy Kálmán főszolgabíró ur díszelnöksége és a debreceni Iparos Dalkör szíves közreműködése mellett tartandó zászlószentelési ünnepélyre és a vele kapcsolatban megtartandó minden egyéb ünnepségre Cimet és b. családját tisztelettel meghívjuk, Dobozy Kálmán r. b. díszelnök. Csiri Sándor ipt. elnök. Báthory Zsigmond ipt. alelnök. Timkó István ipt. jegyző. Szikszai József ipt. pénztáros. Tabajdi István ipt. ellenőr. Kovács Imre ipt. ellenőr. Pál Mihály ipt. ellenőr. Barna György, Budai Ferenc, Balogh Ferenc, Bálint Károly, Csókásy Ferenc, Dérer Mihály, Friedmann Márton, Füstös János, Goldstein Izidor, Horváth Lajos, Hadházy Sándor, Kinczel Endre, Ifj. Spett István, Szilágyi István, Vas Gábor, Weisz Adolf, Tompa Sándor, Wilstein Károly ipartestületi előljárótagok. Aranyi József, Adler József, Berecz István, Bernstein Mór, Bacsi János, Báthory Gábor, Báthory Ferenc, Csókásy Károly, Friedmann Dávid, Fekete László, Farkas Mihály, Farkas Imre, Györi István, Hintalan Ede, Hajdu János, Katona Ferenc, Kurta János, Kuktó János, Kapitány János, Kovács Sándor, Kovács Gábor, Kiss Lajos, Kiss Albert, Kiss Károly, Kovács Károly, Kolling György, Király Imre, Kovács Albert, Kosztin Lajos, Kósa Géza, Müller Győző, Mándoky József, Nagy Károly, Ifj. Oláh Miklós, Praszler György, Polyák Barna, Pál István, Szűcs Pál, Id. Spett István, Sternberg Mózes, Salánki Gyula, Spielauer Frigyes, Scholcz Lajos, Teigler Lajos, Vojtovics István, Varga György, Szongoth Gyula, Zborai Antal rendező-bizottsági tagok. Aranyi Irma, Berecz Teréz, Csókásy Mariska, Horváth Ilonka, Kovács Juliska, Kovács Zsuzsika, Kovács Etelka, Kinczel Erzsike, Pál Erzsike, Polyák Ilonka, Pálfi Margit, Puskás Erzsike, Szűcs Mariska, Vass Mariska, Aszalós Péter, Borotta György, Kolling Adolf, Kovács Sándor, Kinczel Endre, Keller Péter, Keresztesy Sándor, Pál Sándor, Polyák Barna, Puskás Ferenc, Sajó Géza, Sinka József, Varga György, Vajda Gyula koszorús leányok és legények. — Az érmihályfalvai ipartestület fennállásának negyedszázados évfordulója emlékére 1912. augusztus 25-én rendezendő ünnepségek sorrendje: 1. 1912. aug. 24-én este a vidéki vendégek fogadtatása a vasuti állomásnál. 2. Augusztus 25-én reggel 6 órakor tarack lövések jelzik az ünnepély kezdetét. 3. Reggel 6 órakor a reggeli vonattal jövő vendégek fogadtatása. 4. Reggel 8 órakor diszköz-

gyűlés az ipartestületi ház nagytermében. a) Szózat. Énekli a Debreceni Iparos Dalkör. b) A diszközgyűlést megnyitja Csiri Sándor ipt. elnök. c) Ünnepi beszéd. Tartja Dobozy Kálmán r. b. díszelnök. d) Az érmihályfalvai iparosság története. Előadja Timkó István ipt. jegyző. e) Alkalmi beszéd. Tartja Dávidházy Kálmán, a debreceni ipt. elnöke. f) Himnusz. Énekli a Debreceni Iparos Dalkör. 5. 9 órakor küldöttség megy a zászlóanyáért, a zászlóanya fogadtatása az ipt. elnök által. 6. Negyed 10 órakor felvonulás zászlószentelésre a róm. kath. templomba. 7. 10 órakor az ev. ref. templomban felavató beszédet tart nt. Szatmári Sándor ev. ref. lelkész. 8. 11 órakor visszatérés az ipt. helyiségébe, ahol a zászlóanya átadja a zászlót a test. elnökének. — Délután: 1. Fel 3 órakor gyülekezés az ipartestület helyiségében. 2. Három órakor. Szabadságdal. Énekli az Iparos Dalkör. 3. Alkalmi beszéd tartása után kezdetét veszi a 4. Zászlószögek beverése megállapított sorrendben. 5. Este 7 órakor a Debreceni Iparos Dalkör hangversenye. Műsor: Budensz Aladár karnagy vezetése mellett. a) Nyitány. Előadja a zenekar. b) „Szól a zene szomorúan“ Szentgály Gyulától. Énekli a Dalegylet. c) Komoly szavaltat Előadja Borsy István tanárjelölt. d) Bariton szóló. Énekli Hoffman Lajos. e) „Fehér az én rózsám háza“ Lányi Ernőtől. Énekli a Dalegylet. f) Tánc és ének. Előadja zenekisérettel Örmös Jolánka (6 éves kis leány). g) Kuplé, Énekli Kilián Ferenc ur. h) „Édes hazám“ Lányi Ernőtől Előadja a Dalegylet. i) Vig monológ. Előadja Singer Ignác. j) „A merre én járok“ Angyal Armandtól. Énekli a Dalegylet. 6. Este 8 órakor társasvacsera a zászlóanya tiszteletére. 7. 9 órakor táncmulatság az e célra készült díszsátorban. A zenét Krizsán György jóhirű nagykarolyi zenekara szolgáltatja. Társas vacsera személyenként 2 K 40 fillér. Az egész ünnepségre szóló személyjegy 1 K 50 fillér. Családjegy 4 korona. Kérhetnek a társas vacserán részt venni szándékozó igen tisztelt hölgynek és urak, hogy ebbeli szándékukat legkésőbb aug. 18-ig az ipartestület elnökénél szíveskedjenek, hogy a vendéglős kellemképen készülhessen.

Tűz. Folyó hó 4-én este 9 órakor a hangrangok vészkonngása verte fel a község csendjét, jelezve, hogy tűz pusztít. A tűzoltóság gyors kivonulása azonban megakadályozta, hogy nagyobb baj következzen, mert a polgársággal együtt elfojtotta a tüzet.

Állatdíjazás Biharmegyében. A Biharmegyei Gazdasági Egyesület a földmivelésügyi kormány támogatásával szeptember hónap 1-én ló- és szarvasmarha kiállítását rendez Nagylétán. Bejelentéseket augusztus 26-ig fogad el az egyesület titkári hivatala.

Egy község pusztulása. Margitta mellett Genyétén irtózatot tűz pusztított szerdán délután. Az iskola közelében Csarló János gazda házatetején lobbant ki a láng, majd szikrazápor szakadt a községre. A lángok vad rohannal nyargaltak át a hosszú utcán s negyed óra sem telt bele, tizenhét ház égett. Átláthatatlan füsttenger borult a falura, amelynek kétségbeesett lakói sirva, jajveszékelve futkostak a felhőkbe csapó lángok között. Két fiatal leányka szorult az égő házba. Csarló János és fia berontottak a már roskadozó hajlékba. A bátor embereknek szerencsésen sikerült kimenteni a két gyermeket, de abban a pillanatban, mikor az ablakon kiadták a füsttől fulladozó leányokat, az égő gercenda recsege roppant össze s az életmentőket maga alá temette. Az asszonyok huzták ki őket az égő romok alól. Hasonló sors érte Zsolca Illés napszámost és Hajas Demeter szolga legényt, akik szintén életmentés közben sebesültek meg. A lángoló nádtető omlott rájuk s teljesen összeégette testüket. A négy sebesültet vonaton vitték be Nagyváradra a kórházba. Csarló János és Zsolca Illés sérülése halálos. Az orvosok véleménye szerint menthetetlenek. Csarló Nisztor és Hajas Demeter sebesülése is életveszélyes. Ezenfelül többen megsérültek oltás közben. Összesen 17 ház égett porrá.

Csendélet a Mester-utcában. Csinos kis ribiliót csinált folyó hó 3-án este 9 órakor Csepregi Iguác cipész-iparos és vendége Dr. Fr. ck tanár. Csepregi az egész utcában is-

meretes ideges természetéről (ami pedig neki már sok bajt okozott.) Nevezett estén három fiatal ember: Keller Péter, Vajda Gyula és Csernecki József jött sétálva a vasuti állomástól, amikor Csepregi lakása előtt eljöttek, az egyik fiatal ember azt mondta, hogy itt még hangosan beszélni sem jó, mert Csepregi mindjárt azt hiszi, hogy ötet akarják bosszantani. Csepregi éppen az ablaknál állott, amit a fiatal emberek nem vettek észre. Alig mentek pár lépést, Csepregi a tanár ural utánuk rohant és puskát szegezve a mellüknek, éktelenül ordítva elmondta őket mindennek, ami csak a száján kifért: nyomorult bitangok, gazemberek. Kutyák, mindjárt lelövöldözlek benneteket. Ezek a titulusok olyan hangfogó nélkül lettek elmondva, hogy a szomszédok mind kicsődültek az utcára, a megtámadott fiatal emberek pedig a meglepetéstől és a mellüknek szegzett puskacsőtől még szólni sem tudtak. Később Csepregi az ártatlanul megsértett fiatal emberektől bocsánatot kért, de azok az ügy ilyen elintézésével nem elégedtek meg, hanem Dr. Kepes Armin ügyvéd útján életveszélyes fenyegetés és becsületsértés miatt beperelték.

KÖZGAZDASÁG.

Hogyan lehet a bort javítani?

A m. kir. Ampelologiai Intézet a magyar borélesztők tanulmányozásával annyira előrehaladt, hogy a főbb hazai borvidékekről kiválasztott nemes fajélesztőit a folytatólagos gyakorlati kipróbálásra még a tavalyinál nagyobb mértékben is a bortermelő közönség rendelkezésére bocsátja.

Mint ismeretes, a must sokféle élesztőt — jó és rossz hatásúakat — továbbá penészcsirákat és baktériumokat is tartalmaz, amelyek mind fejlődésnek indulnak s az erősebb és nagyobb mennyiségben jelenlévő fajok a többieket elnyomják. Megtörténhetik már most, hogy a rosszabb élesztőfajták vannak tulsúlyban s aztán a jó hatásúakat elnyomják. Ezért célszerű a természetes erjedési folyamatot támogatni oly módon, hogy a friss musthoz nagyobb mennyiségben kipróbált nemes élesztőfajtát keverünk, mely aztán gyorsan elszaporodva az erjedés vezetését magához ragadja.

Külföldön több intézet termeli a tiszta borélesztő-fajokat s évenként sok ezer termelő veszi igénybe és használja azokat.

A nemes fajélesztőtől azonban csodát várni nem szabad. Rossz mustból értékes bort a leg-nemesebb élesztő sem csinálhat, de helyes kezelés mellett a must gyorsabb és tökéletesebb, tisztább erjedését, a bor viszonylag gyorsabb fejlődését, érését bizonyos fokig elérhetjük és a legkedvezőbb esetekben a bor zamataja is fokozódhat.

Különösen ajánlható a nemes fajélesztő a rothadt szőlőből szűrt mustok erjesztésére. Ez esetben szükséges a mustot kénezés által lenyálkálni, hogy a baktériumok és penészek eltávolíttassanak.

Hogy a szőlősgazdák a fajélesztő hatásáról s előnyeiről hű képet kaphassanak, célszerű, ha a must egy részét nemes fajszőlővel erjesztik ki, más részét pedig a rendes szokás szerint erjesztik fajélesztő nélkül. A beoltott és be nem oltott mustnak természetesen teljesen egyformának kell lennie, amit előzetes összekeverés és szétosztás által lehet elérni. Szükséges továbbá a beoltott és be nem oltott mustot, illetve bort is teljesen egyformán kezelni. Így aztán a kétféle móddal nyert bor összehasonlítása révén megállapítható a fajélesztő hatása.

A nemes fajszőlőt a használati utasítással együtt díjtalanul adja az intézet a szőlősgazdáknak, azzal a feltétellel, hogy az első fejtés után mindenesetre s ha a bor időközben nem adatik el, úgy később is a kísérlet eredmé-

nyeiről értesítést küldjenek az Ampeologiai Intézetnek.

Felhívja az intézet a szőlősgazdákat, hogy akik az ideai szüretkor fajlesztőkkel kísérletezni akarnak, lehetőleg mielőbb — de mindenesetre legalább két héttel a szüret előtt — közöljék az intézettel: 1. nevüket és címüket; 2. mily fajtájú szőlőből szüret és mennyi mustal óhajtanak kísérletezni s 3. hogy a szüret előreláthatóan mikor fog megtartatni.

Miután a fajlesztők elszaporítása tetemes munkát okoz, a kiosztást a rendelkezésre levő munkaerőhöz kell szabni. Ezért ha a jelentkezők száma az 500-at meghaladná, úgy a jelentkezés sorrendjében az 500-on felül következők jelentkezését az idén az említett okokból már figyelembe nem vehetik.

(A m. kir. Ampeologiai Intézet címe: II., Debrői-ut 15—17.)

INNEN-ONNAN.

Menyasszonyok iskolája. Eddig úgy volt, hogy a menyasszonyt az esküvő előtt félrevent a édesanyja és ellátta bölcs tanácsokkal. A menyasszony kicsit pirult, azután neki indult az életnek. Az idők folyamán aztán kisült, hogy az anya futólagosan adott tanácsai elégtelenek és a fiatal asszonyka sokszor kerül olyan helyzetbe, amelyből nem tud hamarosan kievickélni. Ezen a bajon akar segíteni Lady Northcott, egy londoni uriaszony, aki a menyasszonyok számára iskolát nyitott, a melyben az asszony jelöltek mindent megtanulhatnak, amire szükségük van. A tanítást így képzelem:

Tanító: Milyen legyen a jó asszony?

Tanítvány: A jó asszony legyen szende és hűséges.

Tanító: De...

Tanítvány: De őrizze meg önértetét is. Sehol sincsen megírva, hogy a férjé az utolsó szó.

Tanító: Hogy bánjunk férjünkkel?

Tanítvány: Férjünkkel szeliden és kedvesen bánjunk, de ha nem érdemlik meg, ugyan így bánunk a más férjével.

Tanító: Mi a takarékoság?

Tanítvány: A takarékoság a smucigságnak jól fejlett válfaja, amelyet a férfiak a legvéresebb komolysággal szoktak emlegetni!

Tanító: Mikor?

Tanítvány: Ha kiadásokról van szó!

Tanító: Mikor nem takarékos a férj?

Tanítvány: Ha ő kap valamit, például hozományt, póthozományt és utóhozományt.

Tanító: Áttérünk az edényismertetésre...

Mi a levestányér?

Tanítvány: A levestányér argumentum, amely sorrendben az ájulás után következik.

Tanító: Nagyon helyes. Mi a szerepe a szakácsnőnek a konyhán?

Tanítvány: A konyhán ő főz és olyankor nem tanácsos a közelébe menni, mert fiatal asszonyoktól nem tűr beavatkozást.

Tanító: Mit csinál a szakácsnő a konyhán kívül?

Tanítvány: Lop.

Tanító: Felelősségre vonható ezért?

Tanítvány: Nem, mert ő az élelmiszerek drágaságával védekezik és nem mondhat olyan hihetetlen árat, hogy azok a valóságban elő ne fordulhatnának.

Tanító: Nagyon helyes... Levizsgáztott. Sok szerencsét kívánok házaséletéhez. Ray.

A hagyaték. A napokban egy vidéki ur Pesten járt. Az Andrássy-úton találkozott egy Aradról elszármazott ügyvéddel, aki nagy örömmel üdvözölte:

— Hogy van, hogy van? Mit csinál itt?

Hát az aradiak? Mi újság Aradon?

— Aradon? Ott most nagy az öröm! Meghalt X. Y. és mindenét a városi árvaházra hagyta!

— Ugy? Na ez szép! És mit hagyott hátra!

— Öt gyereket!

A káplár kioktat. Egy baka önkéntes rémtörténeteket mesélt arról, hogyan bannak Fehértemplomban az önkéntesekkel. Különösen az altisztek ellen nagy a panasz. Egyikük-másikuk szigorúságával valósággal elkészeríti a derék fiuk életét.

A multkor egy káplár valami kisebb mulasztás miatt förmedt rá egyik önkéntesre:

— Majd megtanítom én magát! Mit gondol, hol van maga? Maga most nem civil, maga a katonaságnál van, itt vége a civilizációnak!

A megszökött asszony férje. Azt beszélték, hogy egy kis hivatalnoknak megszökött a felesége. A tisztviselő két jóbarátja beszélt a dolgról:

— Hát tényleg igaz? Nem akarom elhinni!

— Pedig úgy van! Egész biztos!

— Na és hogy fogadja a csapást a szerencsétlen férj? Hogy érzi magát?

— Most már belejött a rendes kerékvágásba, egész jól érzi magát. De eleinte majd megbolondult — örömben!

A mauz-vízi. Egyik nagyobb város kávéházába, mikor a vendégek elszórtak, a muzsikuskok a záróra után a kávéssal együtt leültek ferblizni, később új vendég érkezett. Egy darabig a kávé mellől kísérte figyelemmel a játékot, azután a törvény nevében lefoglalta a bankot, éppen amikor a kontrás mauzvizit adott. Tiltott szerencsejáték miatt került a kávé és az egész banda a büntetőjárásbíró elé.

— Mi a mauzvízi? — faggadta a primást a bíró.

— Ugyan ne izéljen a nagyságos bíró ur, mintha nem tudná jobban, mint mi — volt a válasz.

— Hát azt tudja-e, hogy a ferbli tiltott szerencsejáték, amit a törvény szigorúan büntet?

— Honnan tudjam, kérem alásan, nem volt a falamiámban még törvénybíró. Meg azután odahaza, ha a tekintetes járásbíró ur a ferblin nyert, a homlokomra ragasztott egy nagy bankót. Hát bizony azt hittem, hogy nekünk is szabad.

A bíró a kávést két héti elzárásra és ötven korona bírságra, a cigányokat pedig egyenként öt koronában marasztalta el.

— Hallották az ítéletet? — kérdezte a bíró. — Fejenként öt koronát kaptak. Megnyugszanak, vagy fölebbeznék?

Rövid tanácskozás után a primás megszólalt.

— Igaz, hogy többet is megérdemelnék, de hát Isten neki, belenyugszunk. Csak azt tessék megmondani, mikor jöjjünk el a pénzért?

Kiadó

2 utcai, egy udvari szoba,

konyha és hozzátartozó
mellékhelyiségekből
... álló lakás ...

november 1-étől

... Jókay-utcában. ...
Czim a kiadóhivatalban.

972—1912. vhtó szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. és az 1908. évi XLI. t.-c. 19. és 20. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a miskolci kir. járásbírósnak 1911. évi Sp. I. 923.3. számú végzése következtében Dr. Pogány Dezső ügyvéd által képviselt Ferenci B. miskolci lakos javára 115 K 32 f s jár. erejéig 1912. évi november hó 23-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felültoglalt és 640 koronára becsült következő ingóságok, u. m. butorok, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagykarolyi kir. járásbírósnak 1911. évi V. 1033.4. számú végzése folytán eddig összesen 115 K 32 fillér tökekövetelés. ennek 1911. évi szept. hó 28. napjától járó 5% kamatai s eddig összesen 57 K 76 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig a fizetett összegek betudásával Nagykarolyban adós lakásán (Petőfi-utca) leendő megtartására 1912. évi augusztus hó 22-ik napjának délutáni 5 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igényelt ingóságok esetében becsáron alul is el fognak adatni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felültoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagykaroly, 1912. évi augusztus hó 7. napján.

Fazekas Menyhért,
kir. bír. végrehajtó

A Neuschlosz-féle

**NASICI TANNINGYÁR ÉS
GŐZFÜRÉSZ R.-T.**

susine-

gjugjenovaci

parkettgyára ajánlja kiváló minőségű szlavoniai tölgyfából termelt

PARKETTÁIT.

Értekezni lehet: a Részvénytársaság
szatmári üzletvezetőségével

SZATMÁRON,

Gőzfűrésztelep. Telefon-szám 28.

Levél- s táviratcím: Nasic-gyár Szatmár.

Hirdetések felvételnek

e lap

kiadóhivatalában.

Turvékonya—vámfalui

Máriavölgyi fürdő és ásványviz-források.

Szatmárvármegyének északkeleti részén az Avas-hegység egy fensikot ölel körül; az a fensik rejti magában a kies fekvésű Vámfalut, Turvékonyát és Közsegremetét községeket. A vámfalui és turvékonyai határok összeszögellésével, gyönyörű tölgyerdők között terül el az ásványvizekben való gazdagságáról országos hírű **Máriavölgy** s a völgyben a kedves **Máriavölgyi fürdő.**

A telep a Vámfalu—Máriavölgyfürdő vasuti állomástól 10 pernyire fekszik (cc. 1 1/2 km.) s rendes kocsiközlekedés áll fenn.

A telep 10 igen csinos épületből áll. Az épületeket remek park környezi.

Ezen épületekben 85 modern komforttal berendezett vendégszoba van.

Villanyvilágítás.

Állandó fürdő-orvos.

Javallatok: Gyomor, máj, bél, tüdőbajok. Bőr, köszvény-görvélyes bántalmak, vér, és női bajok ellen. — Természetes szénsavas fürdők, ivókura slb. — Lakásviszonyok és étkezések a legkedvezőbbek. — Szobák 1—4 K-ig. Teljes penzio 7—10 K-ig. — Kurtaksa nincs.

Máriavölgyi Mária- és Gábor-forrás alkalikus sós savanyúvizek, mint étrendi vizek igen kedvezőek. Ugy borral, mint tejjel egyaránt kiváló hatásúak. Kaphatók minden jobb fűszerkeskedésben. — Prospektusit kívánatra ingyen küld és bármilyen irányú kérdézősködékre szíves készséggel válaszol a Fürdőigazgatóság.

Nagykárolyban mely czégeket keressük fel?

NEUMAN MENYHÉRT

férfiszabó üzlete. Nagykároly, Széchenyi-u.

Megnagyobbított és újonnan be-
rendezett üzletébe megérkeztek: a legújabb
divatu felöltők, férfi, fiu és gyermek ruhák,
hazai és angol gyártmányu gyapju szövetek.

**Arcképek, gyermekképek,
családi- és egyéb csoportképek**
a legjobb kivitelben készíttetnek
Huszthy Zoltán fényk. műtermében
Nagykároly, Kossuth-utca 5. sz.
Gyönyörű fényképnagyítások egyszerű vagy szí-
nezett kivitelben.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

FRÄNKL DEZSŐ NAGYKÁROLY.

Vaskereskedés a „Debreceeni kapá”hoz. (Makai-udvar.)

Nagy raktár gazdasági gépekből. Épít-
kezésekhez szükséges árukból igen dus
választék!

KIADÓ

Hétsastoll-utca 12. számú házamban
egy jókarban levő CSÜR

magtárnak.

Dr. Vetzák Ede.

KLEIN JÓZSEF posztó áruházában Nagy-
károly, Deák Ferenc-ter.

Megérkeztek:

a tavaszi felöltők, férfi és fiu öltönyök,
gácsi, brassói és gyapju-szövet újdonságok.

Legjobb minőségű áruk!
Figyelmes kiszolgálás! Jutányos árak!

Hirdetéseket Debreczenben

(Csapó-utca 12.) lapunk képviselője:

Rácz Béla bank és tájékoztató irodája

☞ jutányos áron vesz fel.

FÉLIX-GYÓGYFÜRDŐ

Téli és nyári gyógyhely.

Nagyvárad mellett.
Egész éven át nyitva.

Enrópa leggazdagabb kénés hévíz-for-
rása, vízhőfoka 49 C. — 17 millió liter
napi mennyiség.

Csusz, köszvény, ischiás izzadmá-
nyok, és női betegségek ellen.

1909. évben 9200 beteg hagyta el gyó-
gyulán és javult a páratlanul hatásos
Félix-fürdő gyógyforrásait, tükör-kád,
iszap mód és szénsavas fürdők, 250
kényelmes lakosztoba, társalgó, zongora-
és olvasóterem, kütinó vendéglők, ál-
landó elsőrendű cigányzene, vasárna-
ponként katonazene, tennispálya, gon-
dozott sétautak. — 400 holdas park és
fenyveserdő, 16 személyvonat közleke-
dik május 1-től Félix-fürdő állomására
naponta. Posta, távirda, interurban tele-
fon. — Curtaxe és zenedij nincs. —
Prospektust küld az igazgatóság.

Egy 2 — középiskolát végzett fiu
tanulóul felvétetik
„Kölcsey-nyomda” r.-t.-nál

Vállalkozók és építetők

b. figyelmébe ajánljuk
az Első

Nagykárolyi Cementárugyár

(Nagykárolyban, Széchenyi-u. 29.)

legjobb minőségű hid-, csatorna- és kut-
csöveit, díszes kivitelű és feltétlenül meg-
bizható minőségű cementlapjait, csinos
párkányzatu, erős lépcsőit, továbbá egyéb
e szakmába vágó cikkeket.

Portlandcement nagy raktár.

Gyártmányainkért a legmesz-
szebbmenő felelősséget vállaljuk.

Telefonszám 30.

Telefonszám 30.

Vigyázz! Kékre Vigyázz!
festett kirakat.

Előre haladott időny miatt igen jutányos árban
beszerezhetők mindenféle férfi- és nőidivat áruk.

1 mtr mosó delén uj minták . . .	34 fill.
1 „ francia gyapju delén kék is . . .	96 „
1 „ mintás és fehér grenadin . . .	1 K
1 „ kütinó minőségű batist . . .	44 fill.
1 „ igen jó minőségű zefir bluzra . . .	36 „
is alkalmas . . .	65 „
1 mtr mintás ruhavászson . . .	65 „
1 „ széles selyem szallag minden . . .	56 „
szinben . . .	30 „
1 mtr Lüsster minden szín kötényre . . .	90 „
és bluzra . . .	206 „
1 mtr csipkeszövet túllre himzett . . .	7 K
1 drb finom kloth alsó ismét csak . . .	4 K
1 „ vattás kloth paplan . . .	796 fill.
1 „ kreton paplan törökös . . .	70 „
1 vég vászson jó minőségben . . .	
1 drb női mellény . . .	

Harisnyák, csipkék, díszek, selymek, szőnye-
gek, kosatim kelmek, himzések, baba kelen-
gyék, rövidárak, fehérneműek, ruhavászna-
k, angol zefírek, keztük, flaneltakarók és min-
den másféle cikkeket igen jutányos árban.

Csipke függönyök.

IFJ MOLNÁR LUKÁCS DEBRECEN,

Kossuth- és Batthyányi-utca sarok.

A városi színházzal szemben.

☞ 25—30 százalék megtakarítás! ☞

UI! BUTOROK UI!

a modern butor-ipar remekeiből, u. m.: Háló, ebédlő,
uri szoba, iroda, szalon- és konyhaberendezések, meg-
lepően izléses kivitelű consulok, etazserok, magas fül-
kés kredencek, Jardinerek és könyvszekrények, melyek
palisander, mahagoni, habos körte, vörös cseresz-
nye, jávor, dió- és bükkfából készülnek; telt, fara-
gott, matt és fényezett kivitelben

Lóvy Rudolf butorraktárában

Nagykároly, a városháza mellett
szerezhetők be a legelőnyösebben!

Mielőtt bárki butor szükségletét beszerezné, tekintse meg
a raktáron levő legmodernebb és legjobb kivitelű garnitúrákat.
Angol börgarnitúrák. ☼ Vas- és rézbutorokból külön osztály.

☞ Vétel nem kötelező! ☞

Kárpitos műhelyében

készülnek a legjobb kárpitos munkák. Javításokat — jutányos árban
készít. ☞ Elvállalja butorok szállítását s azok csomagolását.
Célja a m. t. vevőközönséget feltünő olcsó ár mellett tar-
tós és szép áruval ellátni, pontos és lelkiismeretes kiszolgálással.
Kényelmes részletfizetés!

Tervekkel, költségvetéssel bármikor készséggel szolgál.

Legolcsóbb beszerzési forrás!

Legolcsóbb beszerzési forrás!

Régi arany és ezüst tárgyakat legma-
gasabb árban veszek és becserelek.

Weismann Jakab

óras és ékszerész

Nagykároly, Deák-tér 4. (Spitz-ház.)

Ajánlja dusan felszerelt raktárát:

pontosan szabályozott

anker és Cylinder zsebórák,
modern kivitelű arany, ezüst, fém
és aczéltokban.

Inga fali és ébresztő órák

Legújabb divatu női és férfi

**aranyláncok, karperecek,
gyémánt és briliáns gyűrűk
és gombok** izléses kivitelben.

Nászajándéknak alkalmas arany és
ezüst tárgyak és pipere cikkek.

Valódi China ezüst dísz tárgyak.

Javítások pontos és lelkiismeretes
eszközlést elvállalom.

A nálam vásárolt vagy javított órák-
ért teljes jótállást vállalom.

Elvem: Pontos kiszolgálás és olcsó
ár mellett nagy forgalmat elérni.

Optikai cikkek olcsó árban.

Részletfizetésre áremelés nélkül.